

לב לדעת

ידע מצמיח תנוך

עיון בפרשת השבוע- פרשת בשלח

פרק טז

ג וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי־יִתֵּן מוֹתְנוּ בְיַד־ה' בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל־סִיר הַבְּשָׂר
בְּאֲכָלְנוּ לֶחֶם לֶשֶׁבַע פִּי־הוֹצֵאתֶם אֹתָנוּ אֶל־הַמִּדְבָּר הַזֶּה לְהַמִּית אֶת־כָּל־הַקֶּהֱל הַזֶּה בְּרָעַב :
ד וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה הֲנִי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֵּצֵא הָעָם וַלְקִטּוֹ דָּבָר־יוֹם בְּיוֹמוֹ
לִמְעַן אֲנֹסְנוּ הַיֶּלֶךְ בְּתוֹרָתִי אִם־לֹא :
ה וְהָיָה בְיוֹם הַשְּׁשִׁי וְהָכִינוּ אֶת אֲשֶׁר־יִבְיֹאוּ וְהָיָה מִשְׁנֵה עַל אֲשֶׁר־יִלְקֹטוּ יוֹם יוֹם :
ו וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲרַב וַיִּדְעֵתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם :
ז וּבִקֹּר וּרְאִיתֶם אֶת־כְּבוֹד ה' בְּשָׁמְעוֹ אֶת־תְּלַלְתֵּיכֶם עַל־ה' וְנַחֲנוּ מָה כִּי (תִּלְוֹנוּ) [תִּלְוֵנוּ]
עֲלֵינוּ:

רש"י

(ד) דבר יום ביומו - נורכך אכילת יום ילקטו ציומו, ולא ילקטו היום לנורכך מחר:

1. קראו את הפסוקים וכתבו על פי רש"י מדוע מדגישה התורה כי את המן יש ללקט יום ביומו?

למען אנסנו הילך בתורתי - אם ישמרו מצוות התלויות בו, שלא יותירו ממנו ולא ילאו בצצת ללקוט:

2. מהי לפי רש"י כוונת התורה הילך בתורתי?

(ו) וידעתם כי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים - לפי שאמרתם לנו כי הוצאתם אותנו, תדעו כי לא אנחנו המוציאים אלא ה' הוציא אתכם, סגיז לכם את השליו:

3. א. מהי הטעות של עם ישראל?

ב. מה מטרת הבאת השליו לעם ישראל?

ונחנו מה - מה אנחנו חסובין:

4. איזו תכונה ניתן לגלות כאן אצל משה ואהרן?

לב לדעת

ידע מצמיח תנוך

קראו את המדרש וענו על השאלות הבאות:

"לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכם וגו'" – אמר להם הקב"ה לישראל: חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטים עצמכם לפני. נתתי גדולה לאברהם, אמר לפני "ואנכי עפר ואפר", למשה ואהרן אמרו "ונחנו מה", לדוד אמר "ואנכי תולעת ולא איש". אבל עובדי כוכבים אינם כן. נתתי גדולה לנמרוד, אמר "הבה נבנה לנו עיר", לפרעה אמר "מי ה' (אשר אשמע בקולו)", לסנחריב אמר "מי בכל אלהי הארצות וכו'", לנבוכדנצר אמר "אעלה על במתי עב", לחירם מלך צור אמר "מושב אלהים ישבתי בלב ימים".

5. מה ההבדל בין מלכי ישראל שעולים לגדולה, לבין מלכי הגויים שעולים לגדולה?

6. נסו לחשוב מדוע שמלכי ישראל לא יתגאו אם הם עולים לגדולה? _____

העניו הוא זה אשר עוסק במעשים טובים לרוב, ואף על פי כן, אינו "טופח לעצמו על השכם" ... הוא מזכיר לעצמו בכל עת "כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל", ומתוך כך הוא זוקף לזכות ה' את מעשיו ואינו מחזיק טובה לעצמו. (מתוך הספר 'כותנות אור')

7. כתבו בלשונכם מיהו האדם העניו? _____

ידע מצמיח תנוף

כיצד זוכים למידת הענוה

מתוך אגרת הרמב"ן

שָׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאֵל תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמְךָ. תִּתְּנֶהָ תַּמִּיד לְדַבֵּר כָּל דְּבָרֶיךָ בְּנִחַת לְכָל אָדָם וּבְכָל עֵת, וּבִזְהָ תִנְצֵל מִן הַכַּעַס, שֶׁהִיא מִדָּה רָעָה לַחֲסִיּוּת בְּהַ בְּנֵי אָדָם...

וְכַאֲשֶׁר תִּנְצֵל מִן הַכַּעַס, תַּעֲלֶה עַל לִבְךָ מִדַּת הָעֲנוּה שֶׁהִיא מִדָּה טוֹבָה מְכַל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת...

עַל כֵּן אֶפְרָשׁ לְךָ אֵיךְ תִּתְּנֶהָ בְּמִדַּת הָעֲנוּה לְלַכֵּת בָּהּ תַּמִּיד.

כָּל דְּבָרֶיךָ יִהְיוּ בְּנִחַת, וְרֹאשֶׁךָ כְּפוּף, וְעֵינֶיךָ יִבִּיטוּ לְמַטָּה לְאַרְצָה, וּלְבָבְךָ לְמַעְלָה,

וְאֵל תִּבִּיט בְּפָנֵי אָדָם בְּדַבְּרוֹ עִמּוֹ,

וְכָל אָדָם יִהְיֶה גָדוֹל מִמֶּךָ בְּעֵינֶיךָ, וְאִם חָכָם אוֹ עָשִׁיר הוּא, עֲלִיף לְכַבְדּוֹ, וְאִם רָשׁ הוּא, וְאַתָּה עָשִׁיר אוֹ חָכָם מִמֶּנּוּ, חֲשֵׁב בְּלִבְךָ כִּי אַתָּה חָיֵב מִמֶּנּוּ וְהוּא זָכָאי מִמֶּךָ...

בְּכָל דְּבָרֶיךָ וּמַעֲשֶׂיךָ וּמַחֲשָׁבוֹתֶיךָ וּבְכָל עֵת, חֲשֵׁב בְּלִבְךָ כְּאִלּוּ אַתָּה עוֹמֵד לְפָנֵי הַקִּבּוּץ וּשְׂכִינְתּוֹ עֲלֶיךָ, כִּי כְבוֹדוֹ מְלֵא עוֹלָם, וְדְבָרֶיךָ יִהְיוּ בְּאִימָה וּבִירְאָה כְּעַבְדֵי לְפָנֵי רַבּוֹ.

לב לדעת - כיצד תוכל ליישם את מידת הענוה בחייך?
